



Stockholm 2018-09-28

Remissvar Vårdprogram för cancerrehabilitering

1. Inledning

Svensk sjuksköterskeförening och Sjuksköterskor i cancervård har med tillfredsställelse noterat att delar av vårt remissvar från år 2016 har beaktats.

Det är bra att både en disputerad sjuksköterska och en kliniskt verksam onkologisjuksköterska som också är verksamhetsutvecklare ingår i arbetsgruppen.

Det är positivt att kapitlet prehabilitering tillkommit. Det är även bra att avsnitt som berör omvårdnad är integrerat i texten.

Vi ställer oss frågande till varför evidensgradering enbart återfinns i vissa områden.

Det är en svaghet att referenslistan avseende omvårdnad till stor del består av andrahandskällor (vårdhandboken, 1177). Referenslistan bör innehålla relevanta vetenskapliga artiklar.

Specifika synpunkter och kommentarer:

- Sid 6 Alla patienter med cancer bör ändras till med cancerdiagnos.
Man kan inte räkna med...bör ändras till Hälso- och Sjukvården kan inte överlåta ansvaret på...
Ändringsförslag stryk andra styckets första mening som är förvirrande.
”Det är inte heller möjligt att patienten kartlägger sina behov genom att möta företrädare för alla de professioner som är aktuella inom cancerrehabilitering”.
Stycket kan istället inledas med: Patienten, läkaren och kontaktsjuksköterskan bör i samråd utarbeta Min Vårdplan i vilken en cancerrehabiliteringsplan ska utgöra en viktig del. I enlighet med nationella vårdprogram och regionala tillämpningar bör därutöver fler professioner ingå i teamet och bidra på ett strukturerat sätt.
- Sid 9 Vi saknar tillägg utifrån tidigare remissvar att inkludera evidensbaserade rekommendationer som exempelvis Holistic needs assesment samt
- Sid 11 att skatta patientens helhetsbehov med hjälp av Holistic Need Assesment eller MSAS för symtom.
- Sid 12 5:3 Vi anser fortfarande att samtalsutbildning och handledning för alla professioner i teamet behövs, inte enbart läkaren.

- Sid 16 Bra stycke om Kontaktsjuksköterska.
- Sid 23 7:3 Ordet *helst* kan tas bort för att betona vikten av att ge både muntlig och skriftlig information.
- Sid 24 7:6 Bra att jämlikhetsaspekten belyses vad gäller perukremiss – bör se lika ut oberoende av landstingstillhörighet.
- Sid 25 7:7 Förslag på tillägg: Även strålbehandling mot lymfstationer kan ge upphov till lymfödem.
- Sid 28 7:9 Det behöver framgå tydligt att det är sjuksköterskan som har omvårdnadsansvar.
- Sid 29 7.10 Smärta. Tydliggör att det är sjuksköterskan som har ansvar för omvårdnaden, patientundervisningen och att undersköterskan deltar i omvårdnadsarbetet.
Sista stycket, andra raden. Meningen är märklig. Ordet ofta kan tas bort.
- Sid 30 7:11 Tarmhälsa – ett omvårdnadsområde. Tydliggör att det är sjuksköterskan som har omvårdnadsansvaret.
- Sid 31 Levnadsvanor – Vi föreslår att den nyutgivna broschyren Hälsöfrämjande levnadsvanor vid cancer - ett kunskapsunderlag för teamet som är utarbetad av Svensk sjuksköterskeförening och Sjuksköterskor i Cancervård och som Svenska Läkaresällskapet, Fysioterapeuterna och Dietisternas riksförbund står bakom läggs till som ett lämpligt hjälpmedel för professionerna att använda.
- Sid 34 8:4 Stycke 5 inleds med ”Vårdpersonal får inte rekommendera osv..” Föreslår att meningen stryks då det är samma mening som står under Rekommendationer, I meningen efter står ”Detta innebär också...” Ändringsförslag. Det innebär att läkaren...
- Sid 35 9. Prehabilitering. Ett betydelsefullt och bra kapitel. Det framgår dock inte vem som ska göra bedömningen av behovet av prehabilitering.
- Sid 38 11. Nutrition. Det är inte tydligt vilka professioner som har ansvar för bedömning, Tydliggör kontaktsjuksköterskans ansvar.
- Sid 42 13. Tredje stycket. Teammedlem - bör istället stå läkare eller sjuksköterska
- Sid 48 15.2 Tredje stycket, andra meningen. Ändringsförslag: Patienten kan hänvisas till....
- Sid 55 17. Remissvar från f2016 gällande kvalitetsindikatorer har inte beaktats. Förslag om bedömning vid MDK, kontaktsjuksköterska, täckningsgrad i register och patientnöjdhet är fortfarande aktuella.

Ami Hommel
Ordförande
Svensk sjuksköterskeförening

Kristina Olausson
Ordförande
Sjuksköterskor i cancervård

Åsa Andersson
Strategisk rådgivare
Svensk sjuksköterskeförening

Linda Åkeflo
Styrelseledamot
Sjuksköterskor i cancervård